

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS. DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

EL SANT MÉS

FESTEJAT

—Dos dies de xerinola!... Quina enveja em tindrà Sant Pere!...

EL DEBAT POLÍTIC

El final del debat polític va deixar una impressió lamentable. Entre els oradors que hi parlaren, sols un, el ciutadà Pau Iglesias, tenia consciència plena de les seves fulminacions i de les seves representacions. Per què? Perquè no representava una sentimentalitat nacional, un etnicisme, sinó una voluntat supranacional, cosmopolita; aquella voluntat que va imposar la sorollosa crisi d'octubre de 1909. En llabris seus, el Maura no! era una exclusió pròpia del partit que no pot avui procedir d'altra manera que per exclusions graduals, però que les formula en virtut de consideracions permanents i no de conveniències ocasionals i passatgeres.

Cal dir-ho: Catalunya, com a opinió col·lectiva, no ha fet bon paper en aqueix debat; no ha sabut veure que precisament per una qüestió catalana el govern de 1909 era caigut en el més espantós desastre. Els dos partits catalans, en la qüestió 1909, no han fet lo que devien, si bé són molt diverses les respectives responsabilitats. Algún periòdic ha retret de bell nou la feblesa de l'Esquerra catalana en el judici dels dies tràgics: la llastimosa protesta dels seus diputats, l'incomprensible conducta dels seus regidors, qui no saberen preveure el judici històric i fer-se'n dignes. I entre dents, algú recordava també frases deplorables de certs homes representatius d'esquerra, que tingueren, davant el cas Ferrer, actituds agudíssimes de defensa social... Callem...

Però lo que supera tota premissió és l'inconsciència amb que la Dreta catalana, el regionalisme, intentava, en aqueix debat polític, pendre actituds de lliberal; magnànim, fuetejant la figura del senyor Cierva!

Llògicament, l'escola del realisme polític ha de conduir an aquestes sorpreses. Si la veritat i la conducta han d'acomodar-se a les circumstàncies, no pot extranyar-nos que la justícia d'avui no sia la d'ahir o la de demà. Si hem d'ésser realistes, és clar que no posarem una abstracció, una idealitat, un fantasma, com a norma de la nostra conducta, perquè això ja seria *romantitzar*... ¿I quin confiança podrà inspirar la nostra consciència?

Davant el pervenir tindrem una completa insolvència espiritual, i no respondrem de la nostra personalitat d'ahir... ¿Es possible imaginar una més profunda immoralitat política? Veieu aquí l'avatar present del maquavelisme, la supervivència dels clergues de refinada malícia, desde Richelieu a Talleyrand, desde Dubois a Zouché!

Naturalment, els periòdics de Barcelona han restablert la fàcil veritat; «Delatèu, delatèu!» Si fins i tot el noble Maragall va veure refusat per aqueixes dretes el seu crit de perdó!—I sols haurà romàs, d'aquesta maniobra parlamentària, d'aquest serpenteig, un pessimisme més per a l'habilitació ferma de Catalunya com a somniat Piemont espanyol...

Personalment, tinc qualque cosa que dir al discurs del senyor Cambó; ni jo ni aquest periòdic podem passar en silenci una injustícia que s'ens va fer en tan solemnià moment. «Ningú—digué el senyor Cambó—ningú va demanar l'indult d'en Ferrer».

Per als lectors assidus d'aquest periòdic, aquella asseveració injuriosa restaria sense eficàcia. No, senyors de la dreta, no. A l'hora en que's fan efectives les responsabilitats, cal que també se fassin efectives les glories, per petites que sien. Nosaltres hem tingut sempre una escrupulosa cura en salvar la nostra part personal de culpa, en les grans negligències col·lectives. La pietat no ens va abandonar en aquella hora i LA CAMPANA DE GRACIA, entre la timidesa pública, o la pública duresa de cor, va ésser fidel an el seu esperit. A la vora del capell d'en Rull, casi bé hauríem pogut posar el d'en Ferrer... ¡Però si el propi senyor Cierva ho recordà un dia, desde la tribuna del Congrés, en un *corps a corps* amb el senyor Lerroux! Però si el senyor Canals ho consignà en el seu llibre tendenciosíssim sobre 1909! Des d'abans del procés, en un article titulat *El cas N.*, intercedírem per la serenitat. Després, demanàvem el perdó, en el cas de que la sentència fos condemnatoria, perquè—per més que s'exclamessin les majories del

Congrés.—a Barcelona se va conèixer la notícia de la sentència conjuntament amb la de l'execució.—Aquestes son les nostres insignies; i no permetrem que'ns les arrebatin. Lo que sí devem afirmar és que la nostra gestió hauria estat molt més activa i ferma si haguessim pogut parlar *ex abundantia cordis*, en un règim de plena llibertat i no en aquells instants de forçat silenci. Articles enters me foren prohibits pel llapiç roig, en aquest setmanari i en *La Publicidad*, periòdics on vaig complir lo que considerava el meu deure de ciutadania. *El Poble Català* i *El Progreso* estaven suprimitos.

En quant al senyor Cierva, he de dir que la seva exclusió amb preferència a la del senyor Maura me sembla una injustícia. Les responsabilitats augmenten a mesura de l'importància del càrrec, l'altura de la persona i l'acció més o menys directa que s'hagi pogut exercir.—En el senyor Maura hi ha, això sí, una superioritat de conducta; perquè se identifica absolutament amb les conseqüències dels seus actes. Alguns republicans, íntims admiradors de la figura d'en Maura, han fet els impossibles per a que una rectificació el rehabilités, tornant-lo al poder. Nosaltres hem de aclarar que la negativa d'en Maura es el seu únic mèrit. L'home que rectificà en vistes al poder seria una persona indigna. Hi ha casos en que un home pot cubrir-se amb la seva responsabilitat històrica com amb una clámide. Quan nosaltres cridem *Maura, no!* elevem un elogi a la seva conseqüència. I voldríem per a nosaltres, en un cas anàleg, el mateix honor.

Un senyor diputat exclamà des de'l seu pupitre: «Quatre anys amb el mateix disc!» Altres afectaven extranyesa davant la reproducció d'un debat extingit, segons ells. Aquests senyors no recordaven que França va viure una pila d'anys sota la qüestió Dreyfus, malgrat dues sentències condemnatories! Sols la tercera sentència, absoluta, i l'exclusió absoluta dels governants culpables, pogué acabar amb aquella obsessió pública, honra d'un país. L'història és una deïtat que actua sobre els homes, i té exigències imperioses de sacrifici. Quan, davant un Parlament, han pogut ésser prònciades frases com les que un dia declamà solemniàment l'honorable ciutadà Melquíades Alvarez en el Congrés espanyol, com volem que la gran inquietut històrica no floti sobre tota la nació?

GABRIEL ALOMAR

Si fos possible esdevenir ric en un minut, hi hauria molts homes que voldrien ésser-ne en un segon.—Adelí.

La caiguda d'en Cambó

EN les grans carreres per a arribar al banc blau, en Cambó i en La Cierva són dos competidors que's fan nosa mutuament i que's odien d'una manera ferotge. Cadascú fa lo que pot per a pendre aventatge i per a entrebancar al rival, aprofitant-se de totes les armes nobles i innobles que'ls venen a mà.

Amb ocasió del debat sobre el Marroc, en Cambó donà una gran pitrada per a acostar-se al banc dels ministres, i logrà passar davant d'en La Cierva. Quan, després del discurs formidable d'en Rodés, el pobre ministre d'Estat i l'infeliç senyor Dato, no saberen treure's les paraules de la boca, el diputat per Castelltersol, *gallardo y calavera*, s'aixecà a contestar al diputat per Balaguer en termes propis d'un President del Consell. Tota la premsa de Madrid comentava la contesta d'en Dato dient que havia quedat vagant la presidència del Govern. Davant d'això, en Cambó va dir-se: «Aquesta és la meua», i, pronunciant el discurs que en Dato no va saber fer. En Cambó, amb el seu discurs, venia a dir a l'estadant del Palau de la plaça d'Orient: «Senyor, aquí teniu l'home que us fa falta».

Amb aquell discurs en Cambó s'allunyà del poble, però s'acostà al banc blau. Més, oh fragilitat dels èxits cambonians! Al cap de poques setmanes, la lleugeresa del *leader* de la Lliga el fa caure destrogat als peus d'en La Cierva, del seu odiat rival. Amb la

lectura d'unes cartetes, l'home de Mula ha enfonsat a l'home de Besalú.

I heu's-aquí que'l banc blau torna a allunyar-se per en Cambó. Les vagues de l'estiu, enguany seràn ben tristes per a ell. Tindrà sort, emperò, que's distreuria una mica amb els seus acostumats viatges a Orient.

COTORRES O LLEONS?

ADA legislatura, quan fineix el debat polític i es comença a tractar en les Corts de lo que interessa realment al país, es nota una terrible desanimació, tant entre'l públic habitual que assisteix a les sessions per curiositat, com entre'ls mateixos representants del poble que tindrien que anar-hi per obligació.

El fet és evident i no som nosaltres que tractem d'ell per primera vegada.

De totes maneres, és tan revelador del temperament espanyol que mai serà prou comentat ni prou retret.

Aquí no som més que uns admiradors de totes les el·loqüències. La xerrameca, com a deport, ens atrau amb tanta força com les mateixes curses de braus. Ens diverteix i ens plau deu vegades més oír com els diputats se diuen el nom del porc, amb bones paraules, i es lleven la pell uns amb altres, amb la seva finura cortisana, que no pas que, sense aparatositats oratories, tractin d'assumptes verament útils per a la prosperitat de l'industria, de l'agricultura o el comerç.

La xafarderia ens encisa i la veritable labor parlamentària ens fastigueja i ens fa adormir.

Això és un símptoma fatal. Tenim perdut el sentit utilitari, i mentres les Cambres s'omplenin d'oients i de polítics, i l'espectació sigui enorme, sempre que un gran orador se disposa combatre al seu company d'enfront per futeses de procediment, i restin quasi buides mentres parla un economista i se l'escollin distrets els pocs diputats o senadors que té a l'entorn, serem un poble desgraciat.

L'el·loqüència és un bell dò, mes en nostra terra ha sigut una formidable calamitat. Sols refiant-se d'ella actuen de polítics homes mancats de seny i de moralitat.

L'oratória és un tapa vergonyes. El pilló se'n refia, l'ignorant se'n refia, l'ambiciós se'n refia, com se'n refia l'advocat de causes perdudes, el negociant de consciències i l'embaucador de les multituds.

I s'aplaudeix al lladre que sab sincerar-se amb grans paragrafades, i els mateixos que l'han tractat de tal i els consta que ho és, l'absolen i el feliciten, engrescats pel prodigi de la paraula que'ls cega momentaniament.

I lo mateix que diem del lladre podríem dir del perversicador, del transfuga, del falsari i de tota mena de *vius* que aprengueren a discursejar per a estalviar-se moralitat i seny.

L'espanyol té una passió per l'oratoria. Desitja amb tota l'ànima ésser enganyat, si l'engany se li administra amb frase elegant i retronadora.

Si volem que avorreixi a un orador, cal que trobi un altre orador per a oposar-li. En el fons, quan les qüestions polítiques s'enverinen i s'arriben a les mans els partidaris de l'un i els de l'altre, i es malmenen i es maten, és que disputen sobre quin dels idols enraona millor.

Poca certesa tenen del seu saber ni de la seva sinceritat. Els subjuga el predicador, com els subjuga el còmic, el torero o el saltimbanquí, i cada hu preté que'l seu és més

hèroe, i sols per a sostenir aquesta supremacia, es deixaran fer a troços.

Està vist que'l Congrés i el Senat són camps de *foot-ball* o taules de boceix, i que's va allí a veure qui millor sab emportar-se'n la pilota o qui pega més fort.

En quant s'acaba el torneig oratori s'acaba l'interès i la concurrència.

Tot això no és nou; però ens ho sembla, i no'ns en podem avenir, cada vegada que, al començar un debat profitós, llegim en els diaris anotacions per l'estil: *las tribunas vacías; en los escaños escasos diputados*.

Era ahir que's discutia el tractat amb Italia, i mentres parlava, no importa qui, *la Cámara estaba distraída y prestaba poca atención al orador*.

Francament, val la pena de que les cotorres substitueixin als lleons en l'escut d'Espanya.

X. X.

Economitzar per la por de tornar-se pobre un dia, és tornar-se pobre tot seguit.—***

PARTITS

IL vegades ho hem sentit dir: «La divisió i subdivisió dels partits espanyols és escandalosa. Federals, centralistes, conservadors, romanonistes, prietistes, jaumistes, integristes... Com pot fer-se res de profit en mig d'aquesta discòrdia?»

En efecte; no direm que l'espectacle tingui res de bonic; però, ja que «de dalt» ens ve l'exemple, i per a nosaltres «a dalt» és a França, veiam si, baix aquest aspecte, estàn, els francesos, en situació gaire més bona que'ls espanyols.

Fem números.

Els diputats del Parlament que a primers d'aquest mes va debutar a París, són sis-cents. Es a dir són... Erèn. Perque hi ha que advertir que, desde les eleccions enès, ja n'han mort dos. Queden, per lo tant, *vivitos y coleando*... i cobrant cada hu els seus quinze mil francs, 598 diputats.

Ara bé; entre aquests 598 salvadors de la patria... francesa, quants colors polítics creuen vostès que s'hi compten?... Quatre?... Sis?... Vuit?...

No, senyors: onze.

Vagin llegint i fent ratlles a la paret:

Socialistes unificats.
Republicans socialistes.
Radicals unificats.
Esquerra radical.
Republicans d'Esquerra.
Esquerra democràtica.
Independents d'Esquerra.
Progressistes.
Acció liberal.
Dreta.
I grupo dels «no inscrits».
D'aquets partits—i tan *partits!*—el més numeros és el dels radicals unificats, en el que hi figuren 172 representants del poble. El més dèbil és la Dreta, composta únicament per quinze diputats. Com se veu, en materia de disgregació política, en *todas partes cuecen habas*... Això sí; el Parlament francès té sobre l'espanyol una immensa ventatja. Amb tot i haver-hi en ell més partits i més diputats que en el nostre, no hi ha tants «grans oradors».

Lo qual vol dir que allí s'obra més... i es xerra menos.

ADAM ASTOR

Els dies llargs

Damunt les pedres i la pols de tot camí que ve de l'horta, passen llargs rems de segadors amb una creu de cansament; cada berret, esquena avall, del sol del dia encara'n porta, sorgint les betes que'l teixiren, per fer-lo plany del front relent. Han collit pa tot el sant dia; la cançó vil de les cigales ha torturat la tasca llarga; tràs el dinar cridà a Morfeu: tot lo sant dia han collit or; i unes monedes tindran ales, en el balanç del sant dissabte hi haurà tristesa, serà breu. Mirant passar a les falzies xiulant ses ansies falagueres, sentint el rac-rac de granotes, a manca d'aigua cridant sol, guaitant a vora del camí la gran garbera o les garberes, si em presumeixo segador, sento una rabia i un condol!...

J. COSTA POMÉS

SONATA XV

A la llegada del caudillo (bis)

Ja he tornat a veure arribar an en Lerroux. Tinc record d'haver-vos parlat un altra volta i desde una altre taula—avui pintada de verd de lloro o de lloros—de la rebuda que'ls seus súbdits feren a l'emperador Alexandre, quan vingué de les Amèriques.

Aleshores s'ha de confessar que quedaren bastant bé. Hi hagué la tartana enflocada, hi feu son paper la nena disfregada de República, i l'eco dels solars del costat de la Casa del Poble se comportà com cal; empipant als idóneos i divertint als que, com nosaltres perdonau, no'ls anava ni els venia.

Aquest cop no ha anat tant bé. No hi hagué tartana amb litografies ni noia martiritzada, un senzill landeau i la Cuca-fera com a nota pintoresca. A més a més una banda que no més sabia tocar la Marsellesa i unes quantes mils persones que eren quantes però no eren moltes.

Un flamenc va dir que la meitat hi anaren a rebre, no al caudillo, sinó al fenómeno. Tot podria ésser en els temps que ara correm en els quals creieu-me, amics, que les persones ens tornem com les mosques, i si podem ficar el peu a la bassa, no'l fiquem a la galleda.

Entre en Joselito i en Lerroux, en Joselito; que al menys D. Alejandro representa una certa idealitat i l'altra és la sang i l'ésser valent i el per pebrots. Ara va bé.

Tornant a la recepció. Hi havien tot de banderes, massa banderes comparades amb el gentio que diria en Rusiñol. Quasi, quasi semblava una reunió de conserjes, i, sinó de conserjes, de juntes de barri amb el concejal en frente i l'ex-regidor detrás.

També hi havien els joves barbres—que de joves ja no ho són, però de barbres més que mai—que anaren cridant: Maura no! tot el camí. Això devia donar ànims als cavalls que estiraren el landeau del quefe, permetent-li arribar a la Casa del Poble i seva, sinó no sabem pas com s'ho hauria enjiponat dades les dotzenes de ciutadans que's penjaven an el cotxe sense que ningú cridés: Al darrer!

Ni que'l cotxer els midés les anques amb la tralla. I així anaren tirant Passeig de Gracia avall, Gran-Via enllà i carrer d'Aribau amunt fins arribar a l'hostatge del republicanisme on els prohoms començaren a refilear.

Primer cantà l'Emiliano, després refileà el docte catedràtic senyor Giner i finalment el caudillo esplicà amb els conques ell se posaria a manar i a fer-nos a tots felços.

Acabà amb un Maura no!

Encara no! Vaja, prenem-ho amb paciència. Un altre dia, quan vingui l'altre arribada solemnnial pot-ser dirà:

—Maura? probem-ho.

I després:

—D'això beuen els homenots? Poseu-me'n deu cèntims més.

I ara que diem de beguda, aboqueu-me'n que m'escanyo.

MORITZ IX

Politica republicana

ER més que en vigílies de les «imperioses vagances de l'estiu» sigui temps perdut parlar de política republicana, siga'ns permès fer, respecte d'ella, unes lleus observacions, com a deguda preparació per a la campanya que serà necessari fer a l'entrada de tardor, quan l'atenció popular, lliure dels esplais estiuencs, posa més atenció a les coses que afecten a la vida pública.

Naturalment que quan parlem nosaltres de política republicana ens referim, pura i exclusivament, a la que's desenrotlla—o s'estanca—en la nostra Catalunya.

L'artificiosa vida política que, batejada pomposament de nacional, s'elabora pels casinos madrilenys i preté imposar-se desde diferents directoris, no'ns fa gaire fret ni calor.

Ja'ns interessarà quan el partit republicà, nèt de traves o encara entrebancat per alguna nosa, disposi de la Gaceta.

Ja hem perdut el compte dels partits republicans que tenim a Catalunya. Són deu o dotze, i encara cada un d'ells amb les seves corresponents dissidencies.

El programa de qualsevol d'aquests partits és el programa de tots els altres.

Els punts fonamentals de tots ells són la República i l'Autonomia. Els motius de la seva separació són uns quants noms de persones.

En la seva actuació política també hi ha absoluta unanimitat, al parlar dels ideals, i radical discomformitat al tractar-se de candidatures.

En conjunt podem notar també una armònica compenetració. Els radicals, per boca del seu capítol, no neguen la possibilitat d'ajudar al reformisme en sa lloable tasca de convertir al rei en primer ciutadà espanyol; els reformistes estan disposats a donar el seu apoi a una ferma acció d'esquerra que obligui a la monarquia a posar-se d'acord amb la voluntat popular. Els nacionalistes abraçen als radicals per a catalanitzar-los; els radicals fraternitzen amb els catalanistes per a robustir an aquests l'amor a la República.

Els federals fa una colla d'anys que porten els braços oberts a tothom, oferint el seu programa federal, una miqueta posat a l'hora, com a programa-llaç per a l'inevitable formació del partit únic.

L'idea del partit únic ja és l'únic programa que'ls queda, als progressistes. L'Unió Republicana no pot negar el seu ideal, que consisteix en el seu nom i el seu casio. Els republicans solts, els eclèctics, esperem amb ansia veure a tots els republicans junts per a ajuntar-nos-hi.

Sustancialment, doncs, per a una lleal funció no hi hà diferencies infranquejables que'ns separin. Poden estar renyits La Publicidad i El Progreso; poden semblar incompatibles El Diluvio i El Poble Català; poden no congeniar Fulano amb Sotano, en Pere amb Pau, i amb tots plegats en Berenguera; poden fer-se la competencia'l X, Y, Z, del districte vuitè, i l'A, B, C, del districte sisè; però com que l'ideal republicà està molt per damunt dels diaris, de les persones i dels casinets, ja veuràn com l'unio s'imposarà i una ferma i profitosa actuació republicana substituirà ben aviat a l'estèril ensopiment actual produït per les tontes divisions que'ns atomitzen.

I amen, que vol dir així siga.

JEPH DE JESPU

L'altre:—Què ha passat?... Oh!...
L'altre:—Quin resultat n'havem tret?... Ah!...

Total: que'ls amics—com sol succeir en la majoria dels cassos—no'ns servien de res. Moltes contorsions, molta mimica d'ulls... Ah!... Uh!... Oh!... Però de les veritables conseqüencies del debat polític, ni una paraula.

¿Què fem, llavors, nosaltres, desitjosos de saber la veritat?...
Agafem la premsa madrilenya i ens posem a llegir.

El Monitor de la Izquierda:
«En el debate político, la Derecha ha quedado a la altura del betún».

El Heraldo de la Derecha:
«Compadezcamos a la Izquierda. El golpe por ella recibido en el pasado debate ha sido mortal.»

El Huracán, diari lerrouxista:
«El señor Lerroux ha estado maravilloso».

El Céfire, diari conservador:
«El señor Lerroux ha salido del debate hecho un pingajo».

La Verdad, orgue datista:
«Desde este momento, en la política española, Maura es un cero».

La Sinceridad, diari maurista:
«Jamás, como hoy, la figura del señor Maura había alcanzado tan alto relieve».

El Eco Nacional:
«Debates como el que el sábado terminó, aclaran y purifican la atmósfera».

La Voz de España:
«Terminado el debate, el aire sigue siendo tan irrespirable como en la víspera de sus comienzos.»

Què tal?...
Si a les fosques estaven, a les fosques estem. Lo que diu la premsa no fa més que augmentar la nostra confusió.

—Però—ens crida un lector:—¿per què no procurem llegir un diari que representi la veritable opinió del poble?

Resposta nostra:
Perque el diari del poble, orgue del poble i defensor del poble encara està per fer.

A. MARCH

Un segle en marxa, guiat per una idea és com un exèrcit travessant un gran desert. Infeliç del regagat; quedar-se endarrera, és morir. — A. de Vigny.

EL CRIM

Doble assassinat i robo senzill al carrer de Sant Ramón

No és pas amb alegria, com suposaria qualsevol, que escribim aquestes ratlles, sinó posseïts d'una profunda indignació.

Tenir un crim, que és crim de veres, ésser testimoni d'un doble assassinat, i sabedors d'un furt, i no poguer-nos-en aprofitar ni quatre dies, és cosa que no té perdó de Déu.

Després d'aquestes consideracions hem de fallar i fallem que condemnem a la pública execració al jutge senyor Muñoz Trujeda, a l'habilitat senyor Torres, al senyor Carbonell, al senyor Martorell i a tots els demés senyors policíes.

Poques soltes, més que poques soltes! Un afer que hauria pogut donar tant joc com el de l'Enriqueta Martí i pot-ser com el del crim de la calle de Fuencarral—que en materia de crims és lo més bo que's coneix—i esqueixar la grua al primer dia, descobrint autora i efectes robats amb més facilitat que si es tractés d'un objecte amagat jogant a campaneta la ning-ning.

En fi, Déu nos én guard d'un «ja està fet», i, ja que no tota la coca, aprofitem les engrunes del sagnant succés, que sempre ens farà vendre quinze o vint CAMPANES sobre lo corrent.

Al carrer de Sant Ramón—no sé perquè en diuen de Sant Ramón, pot-ser pels notats que no viuen, diguem abortats.—Al carrer de Sant Ramón, doncs, vivia un matrimoni que no era tal matrimoni, sinó un

I ARA, QUÉ?

A acabar-se al Congrés el formidable i espelusnat debat polític.

I, naturalment, com que se'ns havia fet creure que aquet torneig tindria conseqüencies tan grosses, tots, al veure'l terminat, vàrem preguntar:

—I bé, què? Què ha succeït? Quin resultat ha donat la tremenda agarrada?...
Els amics que venien de Madrid ens donaven unes explicacions molt confoses.

L'un:—Què ha succeït?... Uh!...

L'altre:—Què ha passat?... Oh!...

L'altre:—Quin resultat n'havem tret?... Ah!...

amontonamiento, compost d'un don Ramón i d'una donya Dolors.

Aquests bons senyors feien de drapaires de mobles, en llogaven i també, per lo que sembla, se dedicaven a la busca i captura de joies a sota preu. D'aquelles joies que tots, un cop a la vida, hem regalat a una cocotte, i que aquesta s'ha venut per comprar un jec o unes sabates an el séu...

En el mateix carrer hi vivia una pentinadora grassa i coixa, casada amb un sorge i dedicada, més que a pentinar, a llogar habitacions a les innombrables barraganes que viuen per aquells indrets. Se deia Neus Domingo (a) La Blanca. Per aquest nom la nomenarem en endavant.

Com que les habitacions que llogava la Blanca s'amoblaven habitualment amb els mobles del senyor Ramón i de donya Dolors, se lligà una profunda amistat entre l'assassina i les pobres víctimes.

Valent-se d'aquesta estimació, la Blanca convidà a menjar bunyols al... diguem-ne matrimoni. La delicada menja fou arruixada amb saborós aiguardent i després tornaren tots tres a casa.

Un cop al cau començà la tragedia: ganivetada per aquí, coltellada per allà, i ara ho faig amb un punxó i ara amb una ganiveta, l'apreciable... diguem-ne matrimoni deixà aquesta vall de llàgrimes i pujà al cel a donar compte de com anava el llogar mobles i a quin preu comprava les joies.

La pantera sanguinaria, que aquest nom mereix la Blanca, després de matar, feu furt, i després guilà sense deixar rastre.

Com poden comprendre els nostres llegidors, la cosa estava a punt de carmetlo, per a que'l *Dia Gráfico*, *El Liberal* i demés diaris poguessin fer un munt de calderilla. La maleïda policia els hi ha desfet el negoci descobrint l'embull desseguida.

Tornem, doncs, a protestar amb totes les nostres forces.

FIGUEROLA

Pot més la primera mentida d'un home formal, que totes les veritats d'un mentider.—*Pep Cistellé*.

UN BISBE AFAMAT

La sessió inaugural d'una Exposició religiosa celebrada a Londres, el bisbe de Ripon va explicar públicament com s'havia guanyat el nom de «bisbe menja-sabates» amb que se'l coneixia entre'ls feligresos.

El fet va succeir en les regions àrtiques on el susdit bisbe exercia la seva missió pastoral. Un dia, al tornar d'una accidentada excursió de més de set mil kilòmetres, en companyia d'un canonge, va venir-li l'idea de travessar les Muntanyes Rocoses, creient així fer dreuera i, passant el riu Yukon, arribar més aviat a Dawson City.

Desgraciadament el gran riu estava glaçat, i als *lustríssims* viatgers els fou impossible atravesar-lo. Per altra part, tornar en rera era una empresa massa temeraria.

Se trobaren, dons, isolats, en ple desert de neu i sense provisions de cap mena. Va ésser aleshores que les sabates del senyor bisbe entraren en joc. Eren unes magnífiques sabates de pell de foca, adobades no feia gaire. L'il·lustre prelat i el seu company les tallaren a petits bocins, les feren bullir, després les passaren per la paella amb un sufraginat d'especies, i se les menjaren a crema-dent.

Segons confessió del mitrat, la sola sembla que era bastant dura, i l'hagueren d'anar rosegant, després, de mica en mica; però, mercès a ella, el bisbe i el canonge pogueren reprendre algunes forces per a esperar el moment de trobar un campament d'indis salvatges, on foren degudament assistits.

Es allò de la dita: gana hi hagi!...

El goç és el millor amic de l'home. ¿Per què? Perque no li demana mai diners.—*Adell*.

Sant Pere i Mossèn Pere o un viatge inútil

MOSSÈN Pere era un rector de vila que s'estirava els cabells al veure la poca fè dels seus parroquians que, cada dia més, al «*credo quia absurdum*» preferien

la llum de la sana raó.

Una nit, el desesperat capellà va somiar que's moria i que se'n anava de dret al Cel.

Admès a la presència del Pare Etern, mossèn Pere va parlar-li en aquesta forma:

—Senyor: Abaix, a la Terra, les coses van cada dia de mal en pitjor. Ja ningú creu en els miracles ni en la salvació de l'ànima; els temples s'han transformat en botiguetes on no's pensa sinó guanyar la *pela*, i les meves ovelles en comptes de suscriure's al butlletí de la parroquia, compren setmanalment LA CAMPANA DE GRACIA i altres pape-ros lliurepensadors. Senyor, us ho recoma- no. Crec que és hora arribada de que bai- xeu a la terra i poseu, d'un cop, fi a tal estat de coses.

—Escolta,—li respongué el Pare Etern. Jo soc massa vell per emprendre un viatge d'aqueixa naturalesa. I com que, per altra part, és inútil que'l proposis al meu Fill, que ja sabs que'l va fer una vegada i va jurar que no hi tornaria mai més, perque no vol córrer novament el perill de tornar a morir crucificat... ¿Sabs lo millor que podríes fer?... Anar amb la teva protesta al Esperit Sant. Pot-ser ell, que té ales i va lleu- ger, te podrà complaure.

Mossèn Pere, seguint el consell del Pare Etern, anà a exposar les mateixes queixes al Esperit Sant. Aquest, després d'haver-lo escoltat pacientment, va contestar-li:

—Si haguessis tingut un xic de caletre, no hauries gosat fer-me una tal proposició. Tu no ignores que, molts sigles enrera, va- reig emprendre una volada fins a Betlem, i que havent donat la casualitat que en aquell instant nasqué un fill de Maria, les males llengües varen endossar-me a mi la paterni- tat. De llavors ensà, els Papes de Roma s'han acostumat a donar-me a mi totes les encarregades, atribuint-me la responsabili- tat de tots els errors i totes les malifetes. Per això, com que no vuu que la meua reputa- ció es posi a tela de judici, he determinat no tornar a la terra, única manera de evitar que les calumnies caiguin novament damunt la meua esquena.

Havent palesament fracassat amb totes les persones de la *Santíssima*, mossèn Pere decidí anar a trobar el porter del Cel, esperant que aquest empendria el viatge que no vol- lien fer ni el Pare, ni el Fill, ni l'Esperit Sant.

Però... ail... Sant Pere va treure-se'l del davant, dient-li:

—Anys enrera, pot-ser sí que m'hauria divertit fer una excursió a la terra, pel gust de donar una estirada de orelles a aquell successor meu que fundà «el diner de Sant Pere». Però com que ni ell ni els altres que l'han seguit s'han dignat mai enviar-me els cabals que recullen a les meves espatlles, he decidit no volguer-ne saber res, i conti- nuar el càrrec de porter del Cel, que si be no és cap canongia, deixa guanyar les quei- xalades i és distret i divertit, perque dona ocasió de conèixer tots els ximplers que aquí venen.

POBRES XINOS!

ES darreres noves vingudes de Xina ens fan sabedors del gran pas que acaba de donar aqueixa populosa nacionali- tat vers la civilització uni- versal.

Ficseuvs en l'inmens sig- nificat de la notícia *escueta*: «Xina ha adop- tat el sistema mètric».

Això vol dir que aviat adoptarà la rifa de Nadal, perque de les dècimes als *décims* no hi va pas una distancia gaire grossa.

Però els xinos, d'ensà que s'han fet repu- blicans, no tenen pèl de tonto,... encara que segueixin portant cua. Altrament, també

porten cua els nostres toreros i passen per aixerrits.

L'únic ròceg que als xinos no'ls deixarà prosperar camí del Progrés, com si ho ve- gessim, serà la fè: el plom religiós que Budha els va abocar al cervell ja fa moltes centurries.

Avui han adoptat el sistema mètric, demà adoptaran el tango, el sufragi o les bases de Manresa; s'aniràn fent sociables, intel·ligents, i tolerants; però en materia de tradició reli- giosa els veiem més *soques* encara que'ls nostres catòlics de la Defensa Social; i estem segurs que'ls mateixos ciutadans de Pekin que ara s'entusiasmen amb els metres, els decímetres i els centímetres, si algú intentés tocar-los l'ullal del susdit Budha que serveix joiosos a dins d'una escapatata en totes les *Pagodes*, foren ells els primers de posar la República i la Civilització de banda i dir al gosat heretge: «Deixem-nos de centímetres i anem a pams.»

I és que, pobres xinets, tota aquella cua tan llarga que porten encara es de llana; tan llana com la dels clatells dels nostres senyors Esteves, amics també del sistema mètric decimal en quant al negoci, però partidaris de la mitja cana en quant a la tra- dició i a les creencies.

Per europeus que's considerin, per escuats que vulguin mostrar-se davant el món, els ministres de la Religió A. B. o C. sempre els tractaran com lo que són: xinos autèntics.

Notes de fòra

Manresa.—Ha quedat constituït el Círcol Romanonista, anunciant-se per a molt aviat la seva inauguració oficial. D'aquesta feta l'heroe de les mines del Rif sembla que no anirà tant coix. Els quatre gats que aquí segueixen la seva política es posaran dessota el seu peu; la cama curta es nivellarà. No'ls hi alabo el gust.

Margalef.—Dissabte passat, gran temporal de pedra i aigua. La nostra riera va baixar com poques vegades s'hagi vist, anegant-ho tot. Dues veïnes, mare i filla, foren víctimes de la corrent. Aquesta aixeta, senyor Sant Pere!

Ibars d'Urgell.—El dia de Sant Pere, o sigui dilluns que ve, s'inaugurarà un nou Centre Catòlic titulat de Sant Andreu Apòstol. Tractant-se de catòlics, naturalment, ja es pot endevinar l'objectiu de la seva bellugamenta... Calés!... Ja ho diu la dita: Sant Andreu, qui troba és séu.

Guisóna.—Mai diréu, estimats llegidors, qui ha sigut nomenat president del Centre Carca- tòlic d'aquest poble?... El senyor Morros! Mo- rros, eh?... Quina finura que gasten aqueixos missaires que no han sapigut trobar un senyor que's digués Llavis.

Morros!... Lo que ha de procurar és que, al cap d'avall, no li hagin de dir: *de figa*.

Penelles.—El nostre capellànet té un *pico* tan fi que en els sermons que's engega s'atreveix a batejar-nos amb tots els dicteris, no comptant amb la nostra dignitat. Fa poc temps s'obri una escola carca patrocinada per ell, en competen- cia amb l'oficial de la qual arrenquen als infants sense contemplació fent-los anar a les proces- sions. I preguntem nosaltres: Es que aqueixes pobres criatures no tenen pares conscients? Es que'l mestre oficial no té armes lícites per a defensar-se?

Canet de Mar.—La nostra festa major que començarà demà passat (encara que plogui) prom- et ésser molt fluïda. De les moixigangues reli- gioses no'n parlem, perque no'ns interessien. Hi haurà diferents festivals cívics, balls, con- certs, teatre, focs d'artifici i carreres. S'alçarà un envelat magestuós on hi primillarà ses ar- monies l'orquestra «Unió Artística de Barcelo- na». En fi, demanin!...

Cornellà.—Enguany va suprimir-se la pro- cessó del Corpus, però el rector que és dels més trempats, en substitució d'aquella, n'ha organitzat una altra amb sis orquestes—musica i, *venga de ahil!*—per al dia 28, que vindrà a ésser una especie de *verbena* de Sant Pere. Lo més xistós del cas és que va anar a convidar a l'Alcalde, sapiguent que aquest és dels descru- guts; lo qual no obsta per a que s'entenguessin puix, ademés de practicar l'ateisme, practica la santa tolerancia.

Hospitalet.—Dues processons en pocs dies; la de les *Hicas*, lluint un pet de pantorilles i uns vestidets propis per a ballar el *tango*, que enamoraven; i vuit dies després la de Corpus, per a honra i gloria i lluitament del nostre batlle que's podria cuidar un xic més de la brutícia que entorpeix rieres i carrers.

Sabadell.—Hem publicat les bases per el gran Concurs d'Orfeons, el número més inte-

ressant de la propera festa major. S'ofereixen 3.200 pessetes en premis. Esperem que, davant d'aquest bonic esqué, tois els peixets orfeònics de Catalunya es bellugaran i voldran donar realç al Concurs.

Les Planes.—L'avi carbonerot d'aquest po- ble, el dia del Corpus, va dir en un dels seus sermonsos, que la *custodia* bona que hi ha en l'església fou regalada l'any vuit per l'Ajunta- ment, pagant-la del sobrant del municipi, afe- gint-hi que no ho farien ni l'Ajuntament de l'any passat ni l'actual tampoc.

Nosaltres aprobelem la conducta dels dits Ajuntaments, gastant les sobres del municipi amb millores al poble i no comprant custodies, quins instruments deu comprar-se'ls el carbo- nerot ja que li fan guanyar la vida.

Vilafranca del Penadés.—Per desgracia, les concienies es taquen i els pervaricadors se toquen.

No és pas, com deiem la setmana passada, anar a la processó del Corpus el fill d'un furi- bond republicà portant el penó de l'escolania, lo més imperdonable; lo que no mereix perdó, sinó despreci, és que hi hagi *enllustrats* que, titulant-se rradicals-rrrevolucionaris desde *La Bandera Federal*, de Madrid, col·laborint set- manalment a l'Acció, periòdic dels carcundes d'aquesta vila.

Espolla.—En el número de la setmana pas- sada hi havia insertada una carta d'Espolla censurant l'haver assistit el chor d'aquesta loca- litat a la processó de Corpus.

Consti que'l dia que'l senyor Salvatella torni a fer una visita, si no s'han canviat les cir- cunstancies i ell continúa éssent el mateix Sal- vatella de sempre, estem disposats a tornar-lo a rebre i a cantar-li «La Marsellesa».

Constarà.

Pèsols, sí!... Pèsols, no!...

En un poble de... la Xina (lluny; no estic per embolics) els frescos que l'exploaven una tarde es varen dir:

—Què podríem inventar-nos per a entreteni el país i evitar que'ls tontos vegin els tráfecs que estem urdint?— I, després de pensà un rato, van exclamar: —Ja ho tenim!

—Senyors—van di:—Ha arribat l'hora de plantejà una qüestió que ja fa temps que'ns preocupa: els pèsols, els trobeu bons? Nosaltres, fetes les probes, en tals cassos, de rigor, i pesat el pro i el contra d'aquest menjar sospitos, creiem que'l nostre dictamen ha d'esse aquest: Pèsols, no!...

I ja va esfà armada. —Ep, *alto!*— va di un grupo: —Dissentim de la vostra opinió. Els pèsols són potsè el menjar més fi que surt de les hortes patries. No'ls heu probat mai, bullits? No'ls heu tastat fets amb ceba? No n'heu menjat amb pernil?... Proclaimem, doncs, els seus mèrits i cridem tots: Pèsols, sí!...

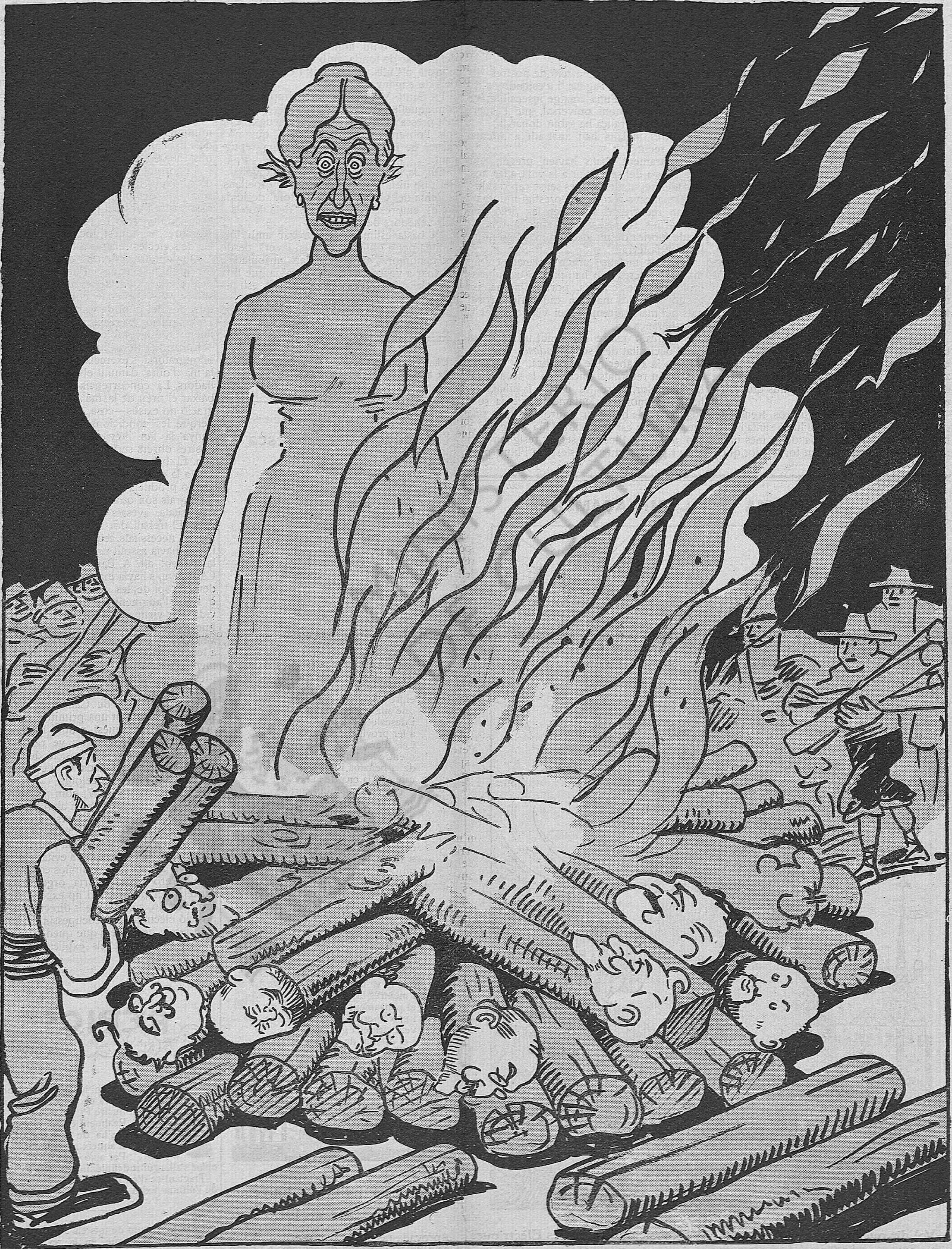
—De cap manera!... Nosaltres no ho direm jamai. No i no! Tendres són lo més insipit; madurs, pesen com el plom. Sempre, o surten massa dolços, o tenen gust d'escardot, o piquen al coll, o... Vaja, nostres fermes conviccions no'ns permeten tornà en rera; resoltament: Pèsols, no!

I amunt. Dividit el poble en dos immensos partits, va continuar la baralla ja en un to quasi agressiu. I mentres els pobres candits sostenien, braus, el crit, els directores del tinglado, inventors de l'embolic, anaven firmant la nòmina i... pèsols, no!, i pèsols, sí!...

Pobles, no sigueu tanoques i aprofiteu la lliçó; fugiu-ne d'aquestes lluites que s'entaulen per un mot i us aparten de les vies del Progrés ample i fecond. Tot aquest bullit de pèsols, amb el séu *sí* i el séu *no*, no té altre fi que explotar-vos i posar-vos milló el jou.

Als que amb tals qüentos us vinguin

La revetlla de Sant Joan

Un va-i-tot de llenya per a la foguera patriòtica

diguen-los ben alt: —Amics, en matèries gastronòmiques tenim gustos molt senzills. Visca el pèsol?... Mori el pèsol?... Cal... Torneu-vos-en al lli. Llibertat, avenç, cultura, instrucció pels nostres fills!... Això és lo que'ns interessa, aquest és el nostre crit!...

C. GUMA

Llana tràgica

ALTRA vegada l'horrible procesó d'incurables i agonitzants, tan meravellósament descrita per Zola, ha desfilat per terres de França, en el lloc miraculós de Lourdes.

El reclam francès, el negoci inhumà encobert amb la capa de la pietat divina, ha portat novament, dels quatre cantons d'Europa una allau de pelegrins enfront la gruta on una banal imatge de la Verge, obra d'indústria, ha substituït a la visió d'ensomni de l'històrica Bernadeta.

Catalunya, aquest cop, també hi ha contribuït amb els seus malalts, amb les seves enfermeres, amb el seu comitè d'hospitalitzants, amb el seu bisbe i amb tota la rèua d'elements necessaris i superflus que calen en semblants pelegrinacions.

Un tren blanc, un d'aqueixos trens que, de no marxar abrandat d'il·lusió santa i d'estúpidesa sentimental, seria de lo més inhumà, de lo més infernalment torturador que's

pot concebre, de lo més horrible i cruel que's pot arribar a inventar, ha partit de nostres terres, s'ha endinsat en els Pirineus aconduint fervors de desesperació i abocant en les piscines miraculoses tota la carn massella i torturada, totes les misèries i llàstimes tretes de la llar per la propaganda inicua dels *curanderos* catòlics.

Hem anat a fer ostentació de nostres dolors i de nostres flagells, i a estendre'ls davant dels ulls d'una imatge insensible, auriolada d'un renom universal, que l'esperit mercantil de França ha sabut donar-li.

Nostres malalts han anat allí a intentar l'últim recurs.

Segurament abans havien pregat, amb tota l'ansia del seu amor a la vida, a les nostres més reputades Verges sense cap resultat. Però mancava recórrer al prestigi mundial i hi han recorregut atíats per les prediques dels actius representants d'aquella renombrada fàbrica de miracles, la més ben muntada de la terra.

Però els malalts tornen aplanats en les mateixes lliteres que han partit, sostenint-se en les mateixes croses, portant la mateixa grogor, idèntica magresa cadavèrica, rosegats pel mal i agreujats pel viatge i per la desesperança.

Sols tres o quatre han sentit una millora, que l'oficiositat dels seus *piadosos* conductors els fa a saber que persistirà.

No són retornats encara en la seva cambra de dolor, entre les parets familiars on han sentit morir-se lentament, que ja se'ls sugestiona de bell nou. Lourdes és com una medicina de cal apotecari. Una *toma* no fa cap *profit*; cal insistir, seguir resignant-se i seguir pregant mentres s'espera l'hora pro-

picia de comprar un altre bitllet en la *taquilla* de l'estació de França, d'ocupar un vago ple de llateries i una cambra d'hospital, de pendre un segon bany d'aigua beneïda, de romandre en èxtasi a ple sol enfront la clínica santa abrandada de ciris, escoltant la veu potent d'un home sà que ben peixat del menjar de fonda, amb la joia de l'excursionista als ulls, entredreix i esperona la fe dels desenganyats.

La Santa Verge vol ésser importunada, com aquelles dames poc caritatives que tenen pressa d'obrir el portamonedes, i que sols l'obren als pobres porfiats que no's cansen de mostrar-los-hi una llaga repugnant.

Oh, la Verge ha fallat, aquesta volta!... Però no hi fa res; per als nostres capellans, la Reina del Cel és una protectora decidida de les empreses ferroviàries, dels hotels i dels venedors de quincalla.

No basta estimar-la ni pregar amb tota l'ànima per a obtenir els seus favors, desde les penombres de nostres llars atribulades, cal anar a veure una minsa estatua que li fa d'apoderat i enriquir als industrials estrangers.

Ah, terribles productors de llana tràgica!

L'humanitat està fent un interminable discurs; cada home il·lustre és una idea. — A. de Vigny.

Diplomacia fresca

Per un camí accidentat de pedruscalls i basardes, un camí de pelegrins fent essés en la muntanya, que uns quants segles endetràs obrí la flor d'un miracle, baixava un frare rialler, parsimoniós, molçut, ample.

Era un dia omplert de sol, era un diumenge a la tarde, de galvanés somnolents, entre mig de tres a quatre.

Fumava un puro gruixut amb una faixa daurada, rastrejant estiraganys d'una olor més envejable!

Bon troç amunt del camí vaig aturar-me a mirar-me'l, i un grapat de pensaments me feien fer comparances entre'ls romeus d'uns anys lluny que anaven de quatre grapes, i descalços, i a peu coix, a fer provisió de gracia, i els d'ara, que hi van en tren, o entre les boirines blaves de la benzina i la pols que són la cua de l'aute.

Del meu soliloqui curt va treure-me'n la veu clara d'una noia com un sol, d'una pageda guapaça que venia contra meu, empaïtant-me cara a cara.

Portava enclòs a la mà un pom de flors i una carta, i, a l'arribar, me va dir:

—Ha vist per quí baix un frare?
—Sí, senyoreta, fa poc hem fet jo i ell contradança. ¿El veu allà baix, al peu d'aquell boix de llargues rames, entregant-se al sant repòs, o bé *auxiliant* les plantes? Se va encendre amb un somris que'm va fer baixar la cara, i mentre fugia avall el pensament va escapar-se'm, i entre heretge i tafaner, veia xirripes i gangues, i el dimoni de la carn fent-se amo de coses santes.

J. COSTA POMÉS

L'immigració obrera a Barcelona i l'Exposició de 1917

Aprovada pel Parlament espanyol la subvenció de 10 mil·lions de pessetes a l'Exposició d'Indústries Elèctriques, la celebració

d'aquesta és ja una cosa del tot segura. Ara és l'hora, doncs, de tractar en ferm tots els múltiples i diversos problemes d'ordre social que l'Exposició planteja a Barcelona.

Un d'aquests problemes és el de l'immigració obrera. L'immigració de treballadors és un fenomen constant a la nostra ciutat. Però l'Exposició de 1917 augmentarà l'importància d'aquest problema, farà créixer d'una manera fortíssima la corrent immigratòria, i agravarà, per tant, els efectes del fenomen esmentat.

Hi ha a Barcelona una enorme massa de immigrants, una massa que arriba a la meitat dels habitants de la urbs. D'aquest nombre, uns 150,000 està format per no catalans.

La corrent immigratòria produeix efectes d'ordre divers en la vida de la capital catalana. Des del punt de vista biològic de la raça nostra i des del punt de vista nacionalista, l'immigració té una gran importància. Nosaltres, en aquest lloc, sols hem de tractar dels efectes relatius a la vida obrera.

Que ningú vegi en les coses que anem a dir prejudicis ètnics ni desig de rebaixar o denigrar a la gent de les altres terres peninsulars. Mes hem de començar constatant que, des del punt de vista de la vida obrera, l'immigració exerceix a Barcelona una influència desfavorable.

En primer lloc, l'influència de la corrent immigratòria s'exerceix damunt el preu de la mà d'obra, damunt els jornals dels treballadors. La concurrència dels immigrants fa baixar el preu de la mà d'obra. Si l'immigració no existís—cosa, emperò, impossible; perquè les condicions econòmiques d'Espanya la fan inevitable—els jornals dels nostres obrers serien més alts del que avui són. El baix preu dels salaris és degut, no sols a la major oferta de braços que l'immigració produeix, sinó també a que'ls obrers immigrants són quasi sempre gent de poques necessitats, avesats a una vida misèria i dura. El treballador barceloní s'havia creat majors necessitats, tenia un viure més ample i feliç, havia assolit un grau de benestar relativament alt. A Barcelona, i en general a Catalunya, s'havia manifestat aquest fet modern, propi de les civilitzacions avançades, o sigui l'augment de les necessitats de la vida. Per virtut d'aquest fet els salaris segueixen éssent insuficients encara que creixin, puix el treballador, lluny de resignar-se a les privacions de l'escassetat, aspira justament cada dia més, a gaudir dels avantatges i les comoditats de la civilització. No ha passat així encara a un gran part dels treballadors de fóra de Catalunya, els quals segueixen vivint en una primitiva manca de necessitats. Per aquest motiu, l'immigració obrera a Barcelona, que's ve realitzant en gran escala des de l'Exposició de 1888, ha causat una certa reculada en l'evolució social del proletariat barceloní.

L'Exposició de 1917, com ja hem vist, agravarà aqueixos efectes, i això explica que entre alguns elements obrers sigui mirada amb hostilitat. Si hi hagués aquí una forta organització sindical, aquesta podria adoptar disposicions encaminades a evitar els susdits efectes o al menys a reduir-los considerablement. Però aquesta forta organització no existeix, per desgracia. I no existint aquesta organització, caldria que'ls directores de l'Exposició elèctrica se preocupessin del problema i fessin de manera que quedessin reduïts en tot lo possible els explicats efectes de l'immigració.

A. R. I V.

VIAT es col·locarà a Barcelona, la primera pedra per al monument al il·lustre Pi i Margall.

Realment és un deute sagrat que s'ha de complir depressa, el d'aqueix monument.

Per això temem que aqueix *aviat* s'allargui indefinidament.

Tractant-se d'en Pi, seria hora de que's parlés de l'última pedra, i no de la primera.

Com és costum de tots els anys, aquesta vegada també hi hagué, en la revetlla de Sant Joan, l'indispensable foguera patriòtica.

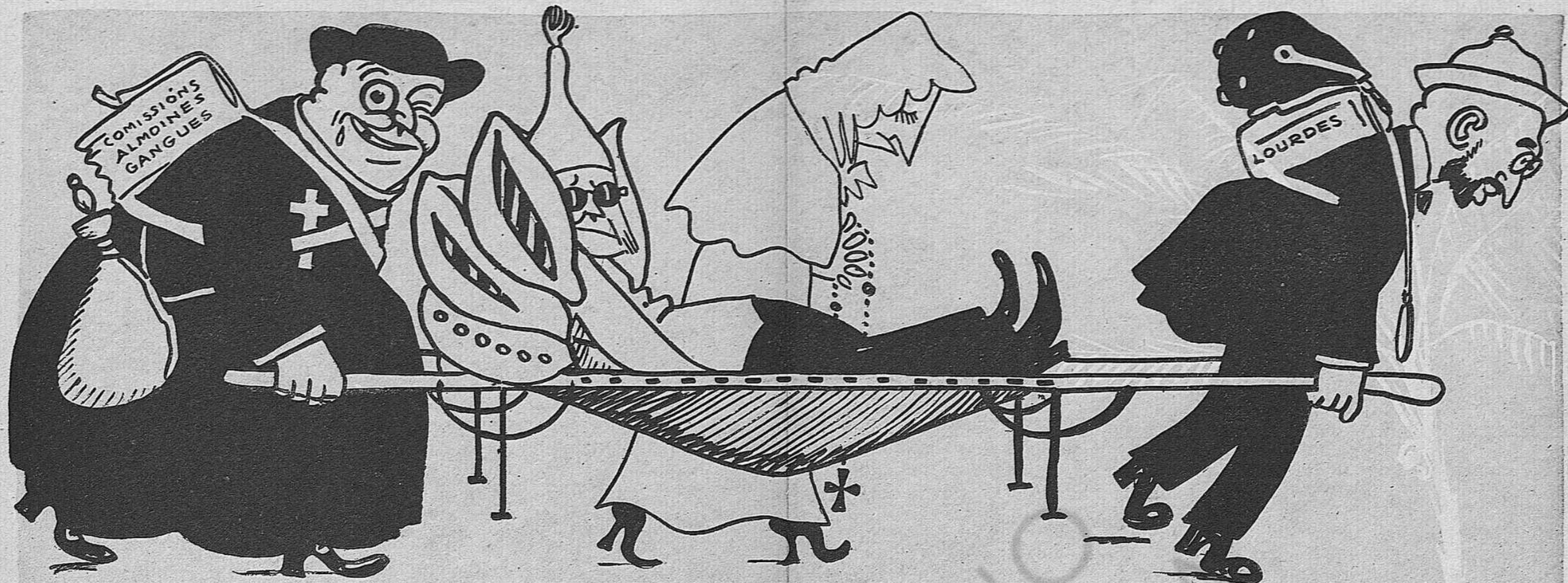
A la claror de les flames els nostres recon-

EL PROBLEMA DE L'EMPLAÇAMENT

—Vol dir que hi tindrà cabuda aquí una Exposició d'Indústries Elèctriques
—I cà, home!... No veu que l'indústria dels apaga-llums ho acapara tot...

TORNANT DE LOURDES

— Ja fa set anys que m'hi porten i cada vegada torno empitjorat... Si m'ensarronen un altre cop, me faig "ateyo"

sagrats poetes llegiren cants a l'independencia. Tot això és molt d'aplaudir. Però per a acabar d'arrodonir la festa, i ja que tenien la foguera allí, a mà, podien tirar al foc els versos dolents. Que de tot hi degué haver en aquella vinya del Senyor!

Sant Joan gloriós. Dimecres passat el senyor Pich va rebre moltíssims i molt valuosos presents. Així ens ho fa sapiguer ell mateix en una gazetilla oficiosa enviada als diaris. I tot per què? Perque dimecres era el dia del seu sant patró. Però és que'l no menys gloriós i radicalíssim tinent d'Alcalde creu encara amb els sants? No; però creu amb els presents.

S'ha inaugurat la nova església de l'Ajuda, una de les que més varen rebre aleshores de la crema de 1909. I, com ha succeït amb totes, resulta que ara és molt més elegant, molt més vistosa, molt més rica que abans: electricitat, decorat modernista, confort i comoditat... demanin! Vaja que hi han guanyat de sobres. Pobre Ajuda, si no arriba a venir la «gloriosa»!... No fóra ni lavativa!

La barriada d'Horta —un temps cèlebre per les bugaderes— ha celebrat enguany una processó de Corpus molt lluida. Al revés de la de l'any passat que no ho va ésser poc ni gens perque no se'n va fer. I per què no se'n va fer? Perque mossèn Joanet, el rector de la Parroquia es dels vius. Quan vé el Corpus, fa una crida, i reuneix tots els devots. Que no surt qui pagui el gasto?... suprimeix la processó!

Els mauristes de Santander han celebrat un trist banquet en el «Sardinero». No podien escullir un lloc més adequat. La sardineta... al «Sardinero». Sobre tot ara que belluga, debía trobar-se en el seu element.

Un pobre lleter de París ha engegat dos trets de revòlver al mil·lionari Rotschild. L'agressor fou detingut i empresonat. No hi sabem veure la llet.

Els madrilenys han posat el nom de Nicolau Salmerón a una de les places de la Cort. No sabem quina deu ésser la favorescuda. Però ens sembla que haurien d'haver triat una plaça molt gran per a estar adequada a tan gran personatge.

Per a l'excursió—ensaig bélic—celebrada diumenge passat, els requetés decretaren obligatoria la boina de color blau.

Ben fet; blava, blava! Això ja es va atenuant, i ens en alegrem. El roig feia massa sanguinari. El blau és tot lo més el símbol d'un tanto ben donat, però els tantos no maten.

Generositat amb conta gotes. La santa de Lourdes ha rebut en pocs dies la visita de milers i milers de malalts. La santa de Lourdes, entre tants milers i milers de malalts, s'ha dignat tan sols curar a dos infelïços. La santa de Lourdes, després d'haver practicat aqueix omniòs favoritisme, ha permès que'ls altres milers i milers de malalts, se'n entornessin a casa igual o pitjor de lo que estaven. La santa de Lourdes, tan miraculosa, es ben poc humanitaria, ben mirat.

Un crim dels més repugnants torna a apasionar a les nostres multituds àvides de carnaca. La Nieves, esposa d'un senyor sargento, ha assassinat a dos vellets amb l'intent de robar-los. No més te de simpàtica una cosa, aqueixa tragedia vulgar: Que ha vingut a distreure'ns del famós debat polític, comedia tan odiosa com el drama i no menys repugnant.

A LES ENDEVINALLES DEL NÚMERO 2353 A la xarada primera, Casino, i a la segona, Córdoba.

XARADES

I Trobaràs que és nom de dòna, Hu-segona; menjar bo crec que ha d'essè, dos-primè, i nom d'home veuràs que és dugues-tres. Si amb aquesis datos tan clàs el meu total no has comprès, lector, te dic que seràs bastant hu-segona-tres. Joan Antich Puqui

II Tenim al poble un total que, segons sa parentela, li agrada l'hu natural i la tersa-dos mistela. Joan Rocabert

III An els barcos, la primera, musical n'és la segona, temps de verb, dugues-tercera, i el Total és nom de dòna. Ramón Valls

IV Per a beure és la primera, la segona és musical, un signe n'és la tercera, consonant és la darrera; poble català el Total. A. B. (a) El Rector de V.

ANAGRAMES

I Cap al poble de Total, la meva total se'n va, per veure un nebot malalt. E. Lapedra F.

II Estic ben convençut, i ho sé per experiència, que, malgrat el teu aire d'ignocència, el teu tot com un tot ha esdevingut. Joan Antich Puqui

CONVERSA

—On vas, tan depressa, Marçal? —A saludar al meu cosí, en Joan, que ha arribat del poble. —De quin poble? —Del que tu i jo hem anomenat. Port-Bou

TARGETA

D. Manel Pla Capa Amer

Combinar i formar, amb aquestes lletres, el títol d'un drama català. Igual-Metro

ENDEVINALLA

Tinc un fogonet molt maco que crema més que una teia, i quan me'l poso a la boca jo li faig de xemeneia. Ti-ru-li-ru-li! Ti-ru-li-ru-là! Pastorel·la! Pastorel·la! Quan més entusiasmat goso amb aquella fumarel·la, tu m'hi claves patacada... Pastorel·la! Pastorel·la! Crispin

JEROGLÍFICS

I CELLES Josep Gorina Roca

II

10000
1000
E.

R. Campins Serra

III

me mi mo mu

Joan Rocabert

Cavallers: J. C. P.: No val la pena; disposi. Els versos aniràn. Respecte als de Carnaval, registraré la cartera i, si els trobo, els hi guardaré. Per què no passa a recollir-los, setmanalment, els periòdics? Vostè hi té dret.—J. R. D.: Si hi cab, amb molt gust.—R. P.: Molt condensada, pot-ser sí.—Kimet de la Sor Presa: De tres, un; el del mig.—Joan Mestres: Veurem quin destí se'ls dona, un cop ben repassats.—J. P. (a) Racu: Es impossible entrar en disquisicions filosòfiques. Tots, vostès i l'altre tindrien raó. Queda feta la rectificació.—Andresito: Els versos que m'envia són bastant defectuosos. Llàstima que no prengui més cura de la forma, que vostè té facilitat.—J. V.: Condensada i arregladeta, no diré que no. Ruc: No m'has fet riure.—A. T. E.: Si và, anirà molt esmotxada.—Joaquim Bofill: Ho sento, però no m'agraden.—Josep Carbassa: Lo primer que ha de fer és cercar-se un altre cognom. Un poeta que's digui Carbassa no pot fer res de bo.

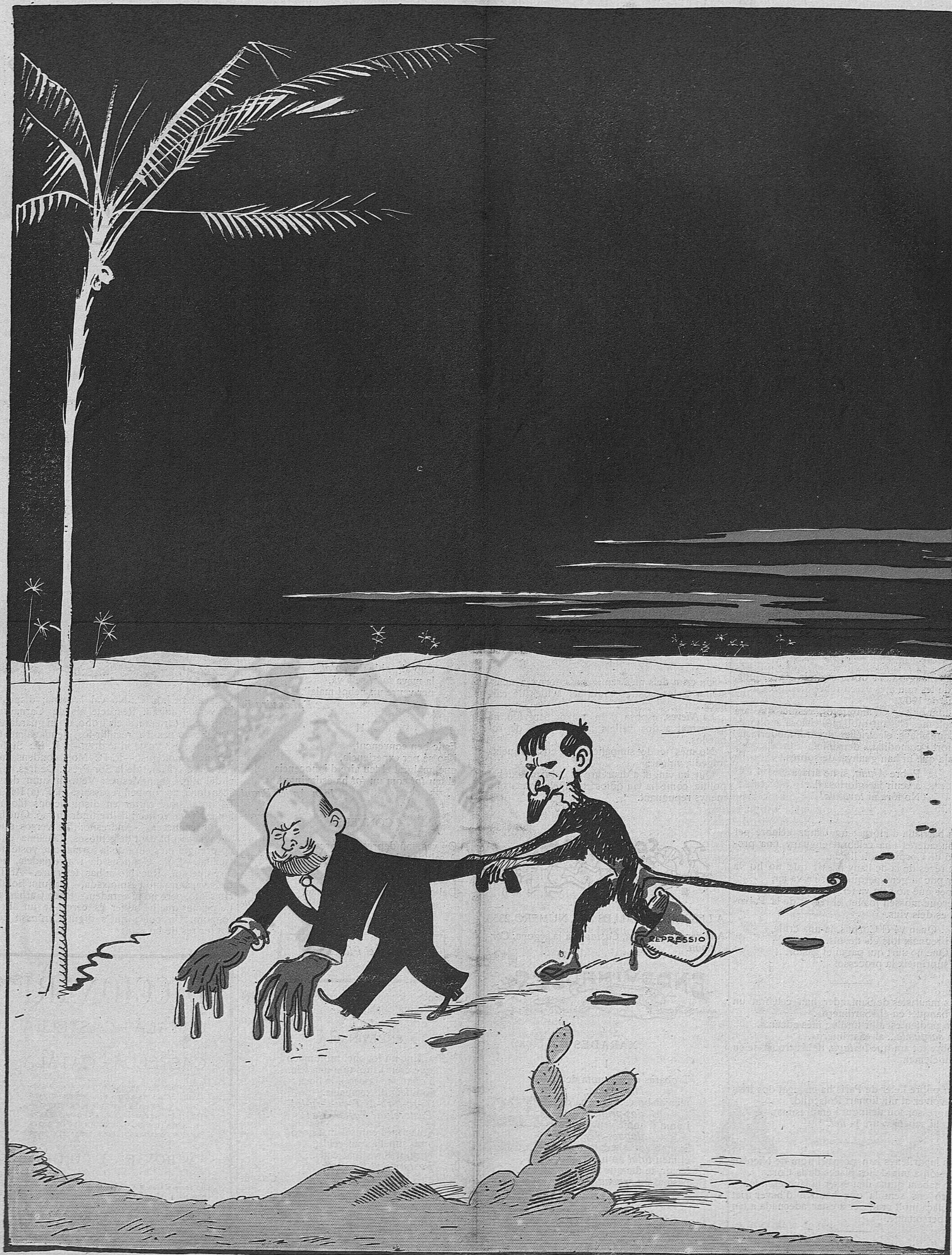
DICCIONARI CATALÀ - CASTELLÀ & CASTELLÀ - CATALÀ

COMPOST EN PRESENCIA DELS DICCIONARIS PUBLICATS FINS AL DIA I DE LES PRINCIPALS OBRES LITERÀRIES I FILOLÒGIQUES CATALANES, ESPECIALMENT LES D'EN POMPEU FABRA I ENRIQUIT AMB ALGUNS MILERS DE MOTS QUE ENCARA NO S'HAVIEN CATALOGAT, PER

A. ROVIRA I VIRGILI

Un tomo d'unes 900 planes, imprès sobre un paper fríssim i intrasparent, relligat amb pegamold 900 planes, 2 cms. de gruix!! 10 ptes.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8 Tinta Ch. Lorilleux y C

Si m'embrutes, t'emmascaro

*“Pero es más espantosa todavía,
la soledad de dos en compañía.”*